

A9-0400/2023

5.12.2023

PRANEŠIMAS

dėl ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS)
įgyvendinimo
(2023/2001(INI))

Tarptautinės prekybos komitetas

Pranešėjas: Javier Moreno Sánchez

TURINYS

	Psl.
AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA	3
PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS	5
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	6
ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ	15
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	22
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	23

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA

2022 m. spalio 25 d. pranešėjui buvo patikėta užduotis parengti pranešimą dėl ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) įgyvendinimo.

I. Informacijos šaltiniai

Pranešėjas, jį paskyrus rengti šį pranešimą, surinko informaciją ir rėmėsi, be kita ko, šiais šaltiniais:

- 2023 m. spalio mėn. EPRS informaciniu pranešimu „Konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ataskaita dėl atrinktų ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) aspektų įgyvendinimo“ (angl. „Stakeholder consultation report on the implementation of selected aspects of the EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)“);
- Kylio pasaulio ekonomikos instituto dokumentu „ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) įgyvendinimas“ (angl. „The implementation of the EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)“ (2023 m.);
- pranešėjo 2023 m. birželio 19–21 d. faktų nustatymo misija į Monrealį ir Otavą;
- 2022 m. Europos Komisijos metinė ataskaita dėl ES prekybos susitarimų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo (COM(2022) 730 final).

II. Pagrindiniai faktai

Remiantis minėtais lyginamaisiais informacijos šaltiniais, paaiškėjo, kad:

- sudarius IEPS buvo užmegzti tvirtesni prekybos ryšiai ir sukurta stabili ES ir Kanados prekybos santykių sistema, kuri duoda didelės ekonominės naudos dėl didesnės prekybos prekėmis, paslaugomis ir didesnių investicijų.
- IEPS yra ne tik akivaizdžiai reikšmingas ekonominiu požiūriu, bet ir suteikia strateginę galimybę tiek ES, tiek Kanadai sustiprinti ir įvairinti savo tiekimo grandines, užtikrinant savo prekybos srautų saugumą išaugusio geopolitinio netikrumo sąlygomis.
- IEPS įgyvendinimas taip pat svarbus atsižvelgiant į ES susirūpinimą dėl galimybių gauti svarbiausiųjų žaliavų, kurios yra nepaprastai svarbios siekiant Sąjungos žaliosios pertvarkos ir technologinių užmojų.
- Verslo ir pilietinės visuomenės suinteresuotieji subjektai iš esmės yra patenkinti IEPS įgyvendinimo pažanga, įskaitant bendradarbiavimo pastangas IEPS komitetuose, bendradarbiavimo reglamentavimo srityje forume ir vietos patarėjų grupėje.
- Nors ES beveik visiškai naudojasi suteiktomis tarifinėmis kvotomis, Kanada, pavyzdžiui, naudoja tik labai mažą dalį jautienai suteiktos kvotos, o tai buvo didelį

susirūpinimą keliantis klausimas prieš sudarant susitarimą.

- Naudojimosi lengvatomis rodiklis galėtų būti pagerintas, tačiau jis yra didesnis MVĮ atveju, palyginti su didesnėmis įmonėmis, taip pat jis yra didesnis konkrečiuose sektoriuose, pavyzdžiui, žemės ūkio maisto produktų pramonėje, palyginti su gamybos pramone.
- Vis dar neišspręstos kai kurios problemos, visų pirma susijusios su geografinių nuorodų laikymosi užtikrinimu arba sūrio kvotos valdymu.

III. Svarbiausios rekomendacijos

- Skatinti veiksmus, kuriais abiejuose regionuose būtų didinamas suinteresuotųjų šalių informuotumas apie IEPS;
- sudaryti galimybes MVĮ naudotis visomis būtinomis priemonėmis siekiant paskatinti aktyvesnius mainus ir dalyvavimą, kad jos galėtų pasinaudoti IEPS teikiama nauda;
- visapusiškai įgyvendinti visas IEPS nuostatas;
- primygtinai raginti Belgiją, Bulgariją, Kiprą, Prancūziją, Graikiją, Vengriją, Airiją, Italiją, Lenkiją ir Slovėniją ratifikuoti IEPS, nes tik tada, kai susitarimas visapusiškai įsigalios, bus taikomos svarbios nuostatos, visų pirma susijusios su investicijų apsauga. Tai bus būtina ir siekiant sudaryti sąlygas susitarimo tobulinimui, pavyzdžiui, persvarstant jo skyrių dėl darnaus vystymosi.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimą, iki jo priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Tutwa Europe Network
Kiel Institute for the World Economy
Federation of Chambers of Commerce of Québec
PBSC Urban Solutions
European Union – Canada Chamber of Commerce (EUCCAN)
Syntronic Research and Development
Canadian Business Council
Carleton University
University of Ottawa
Canadian Labour Congress (CLC)
DG TRADE, European Commission
Québec Government Office in Brussels
Canadian Embassy, Brussels

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) įgyvendinimo (2023/2001(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamų ekonomikos ir prekybos susitarimą (IEPS)¹,
- atsižvelgdamas į Bendrą aiškinamąjį dokumentą dėl Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS)²,
- atsižvelgdamas į Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių strateginę partnerystę dėl svarbiausių žaliavų, dėl kurios buvo susitarta ir kuri pradėta įgyvendinti per 2021 m. birželio 14–15 d. vykusį ES ir Kanados aukščiausio lygio susitikimą,
- atsižvelgdamas į IEPS jungtinio komiteto sprendimą Nr. X/2023 dėl tam tikrų 8.10 straipsnyje, 8-A priede ir 8.39 straipsnyje nurodytų terminų aiškinimo,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. vasario 15 d. poziciją dėl Tarybos sprendimo dėl Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) sudarymo projekto³,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 16 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nuomonę 2/15 pagal SESV 218 straipsnio 11 dalį dėl Europos Sąjungos ir Singapūro Respublikos laisvosios prekybos susitarimo⁴,
- atsižvelgdamas į bendras ES ir Kanados vietos patarėjų grupių deklaracijas,
- atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 11 d. Komisijos ataskaitą dėl ES prekybos susitarimų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo (COM(2022)0730),
- atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 22 d. Komisijos komunikatą „Prekybos partnerysčių galia: drauge siekti žaliosios ir teisingos ekonomikos augimo“ (COM(2022)0409);
- atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 31 d. po trečiojo IEPS jungtinio komiteto posėdžio paskelbtą ataskaitą,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 23 d. rezoliuciją dėl ES tarptautinių investicijų politikos ateities⁵,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 26 d. IEPS jungtinio komiteto rekomendacijas dėl

¹ [OL L 11, 2017 1 14, p. 23.](#)

² [OL L 11, 2017 1 14, p. 3.](#)

³ [OL C 252, 2018 7 18, p. 348.](#)

⁴ 2017 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo nuomonė pagal SESV 218 straipsnio 11 dalį dėl Europos Sąjungos ir Singapūro Respublikos laisvosios prekybos susitarimo, ECLI:EU:C:2017:376.

⁵ OL C 32, 2023 1 27, p. 96.

- prekybos, klimato srities veikslių ir Paryžiaus susitarimo, dėl prekybos ir lyčių lygybės bei dėl mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
 - atsižvelgdamas į įvairių specializuotų komitetų, Pilietinės visuomenės forumo ir Bendradarbiavimo reglamentavimo srityje forumo ataskaitas,
 - atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos 6-ąją vertinimo ataskaitą, paskelbtą 2023 m. kovo 20 d.,
 - atsižvelgdamas į vienas po kito atliktus 2014 m., 2019 m. ir 2022 m. Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato auditus dėl taikomų kontrolės sistemų, kuriomis reglamentuojama eksportui į Europos Sąjungą skirtos jautienos ir kiaulienos gamyba, atsekamumo ir kokybės,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą (A9-0400/2023),
- A. kadangi IEPS buvo tarp pirmųjų ES sudarytų prekybos susitarimų su kita didele išsivysčiusios ekonomikos EBPO šalimi po Pietų Korėjos; kadangi jis taip pat buvo didžiausio užmojo ir išsamiausias susitarimas iš tuo metu ES ar Kanados sudarytų susitarimų, įskaitant precedento neturinčią galimybę dalyvauti viešuosiuose pirkimuose subfederaliniu bei federaliniu lygmenimis;
- B. kadangi IEPS laikinai taikomas nuo 2017 m. rugsėjo 21 d., t. y. daugiau nei šešerius metus;
- C. kadangi svarbios nuostatos, ypač susijusios su investicijų apsauga, vis dar netaikomos, nes ne visos valstybės narės ratifikavo susitarimą;
- D. kadangi Kanada ir ES baigia rengti IEPS jungtinio komiteto sprendimo dėl tam tikrų 8.10 straipsnio, 8-A priedo ir 8.39 straipsnio terminų aiškinimo projektą, kuriame konkrečiai nurodoma teisės reguliuoti sritis, susijusi su investicijų apsaugos skyriumi, ir dėl palankesnių sąlygų MVĮ naudotis investicinių teismų sistema pagal IEPS sudarymo;
- E. kadangi 2022 m. ES buvo trečia pagal dydį Kanados prekybos partnerė po Jungtinių Valstijų ir Kinijos: jai teko 8,2 proc. Kanados prekybos prekėmis su pasauliu; kadangi tais pačiais metais Kanada užėmė 14-ą vietą tarp ES tarptautinių prekybos partnerių ir jai tenka beveik 1,4 proc. visos ES išorės prekybos prekėmis;
- F. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą išryškino būtinybę diversifikuoti prekybos susitarimus ir sumažinti priklausomybę nuo importo ir eksporto iš riboto skaičiaus prekybos partnerių, taip pat prekybos susitarimų su bendraminčiais partneriais sudarymo svarbą;

- G. kadangi, siekdami stebėti, vertinti ir pritaikyti ES bendrą prekybos politiką (BPP), Parlamentas, Taryba ir Komisija visų pirma siekia veiksmingai įgyvendinti ir stebėti ES prekybos susitarimus; kadangi teikiant ataskaitas dėl susitarimo su Kanada įgyvendinimo laiku ir naudingai prisidedama prie svarstymo apie ES prekybos susitarimų veikimą;
- H. kadangi jau visapusiškai veikia institucinė sistema pagal IEPS, kurią sudaro 19 specializuotų komitetų, bendradarbiavimo reglamentavimo srityje forumas ir pilietinės visuomenės forumas, o jų darbotvarkės ir ataskaitos yra viešai prieinamos;
- I. kadangi Kanada buvo pirmoji šalis, su kuria ES užmezgė strateginę partnerystę dėl svarbiausių žaliavų, kurią vėliau papildė Žaliojo aljanso iniciatyva, ES ir Kanados skaitmeninė partnerystė ir partnerystė vandenynų klausimais;
- J. kadangi Kanada aktyviai dalyvauja PPO dialoge taršos plastikų ir aplinką tausojančios prekybos plastikų klausimais ir PPO Prekybos ir aplinkos komiteto veikloje, tačiau nėra prisijungusi prie iškastinio kuro subsidijų reformos iniciatyvos;
- K. kadangi šiuo metu turima pakankamai patirties, duomenų ir statistinės informacijos, kad būtų galima įvertinti laikiną IEPS įgyvendinimą;
- L. kadangi Kanada yra pasaulinė lyderė bendrai formuojant viešąją socialinės ir solidarumo ekonomikos politiką ir kadangi socialinė ir solidarumo ekonomika tam tikrose provincijose, pvz., Kvebeke, sukuria beveik 10 proc. bendrojo vidaus produkto ir apie 210 000 darbo vietų;

Pagrindinės išvados ir rekomendacijos

1. pabrėžia, kad IEPS paremtas taisyklėmis ir vertybėmis grindžiamais santykiais, kuriais skatinama saugesnė ir stabilesnė ekonominė aplinka tarp prekybos partnerių, o tai ypač svarbu išaugusio geopolitinio netikrumo aplinkybėmis, taip pat grindžiamas darnaus vystymosi principais ir pagarba žmogaus teisėms bei darbo ir aplinkos apsaugos standartais; mano, kad toks nuspėjamumas gali skatinti ekonomikos augimą, prekių mainus, paslaugų teikimą, dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose, investicijų patrauklumą, kokybiškas darbo vietas, daugiau ir geriau apmokamų darbo vietų kūrimą ir geresnes darbo sąlygas bei aukštesnį gyvenimo lygį; vis dėlto pažymi, kad įgyvendinant IEPS reikia toliau stiprinti darnų vystymąsi, pagarbą žmogaus ir darbo teisėms ir apsaugoti klimatą;
2. su pasitenkinimu pažymi, kad 2016–2022 m. ES ir Kanados prekyba prekėmis padidėjo 66 proc., o ES ir Kanados prekyba paslaugomis išaugo 46 proc., t. y. daugiausia iš visos kitos ES išorės prekybos; pažymi tai, kad per pirmuosius penkerius laikino taikymo metus ES prekių eksportas į Kanadą padidėjo 47 proc., ir užregistruota, kad daugiausia naudos gauta pagamintų produktų, cheminių produktų, taip pat maisto ir gyvūninės kilmės produktų srityse; pažymi, kad dauguma susirūpinimą keliančių klausimų, išsakytų prieš laikiną susitarimo taikymą, įskaitant Kanados žemės ūkio produktų antplūdį į ES rinką, nepasitvirtino; atkreipia dėmesį į tai, kad Kanados eksportas į ES padidėjo 46,4 proc. ir didžiausia nauda buvo užfiksuota eksportuojant rūdas, brangakmenius ir brangiuosius metalus, mineralinį kurą ir alyvas;
3. pažymi, kad nuo laikino IEPS taikymo pradžios labai išaugo dvišalė ES ir Kanados

prekyba maisto ir žemės ūkio produktais: ES žemės ūkio ir maisto produktų eksportas į Kanadą padidėjo 62 proc., o ES tokių produktų importas iš Kanados – 52 proc.; pažymi, kad tai buvo labai naudinga abiejų susitarimo šalių gamintojams ir eksportuotojams, taip pat padėjo kurti darbo vietas; palankiai vertina tai, kad labai išaugo į Kanadą eksportuojančių Sąjungos labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių skaičius, taip pat padidėjo jų eksportuojamų produktų vertė, taigi susitarimu iš esmės ginami jų interesai;

4. pabrėžia, kad įgyvendinant IEPS ir visus kitus ES prekybos susitarimus turi būti tinkamai atsižvelgiama į tvarios žemės ūkio gamybos, abipusiškumo ir aukštų gamybos standartų, visų pirma sanitarijos ir fitosanitarijos bei veterinarijos standartų, laikymąsi, taip pat į tinkamą abipusio šių standartų laikymosi kontrolę bei stebėseną;
5. palankiai vertina tai, kad pandemijos metu, taip pat sudėtingomis aplinkybėmis, susidariusiomis dėl Rusijos agresijos karo Ukrainoje, prekybos srautai tarp susitarimo šalių iš esmės pasirodė esantys atsparūs ir taip buvo atlaikytas spaudimas tiekimo grandinėms ir prisidėta prie didesnio apsirūpinimo maistu saugumo; mano, kad IEPS turėtų būti priemonė, palengvinanti bendradarbiavimą ir bendrus veiksmus atstatant Ukrainą pasibaigus karui;
6. pabrėžia, kad ES eksportas yra nepaprastai svarbus užimtumui; palankiai vertina tai, kad IEPS padėjo kurti naujas darbo vietas, nes ES eksporto į Kanadą remiamų darbo vietų skaičius padidėjo nuo 624 000 2017 m. iki daugiau kaip 700 000 2021 m.;
7. akcentuoja palankesnių sąlygų darbo jėgos judumui pagal IEPS svarbą, nes šis judumas padeda užtikrinti tinkamų įgūdžių perdavimą tarp ES ir Kanados ir išvengti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad 2022 m. pagal IEPS sėkmingai sudarytas pirmasis architektų kvalifikacijos abipusio pripažinimo susitarimas; mano, kad ES mėlynoji kortelė galėtų dar labiau palengvinti dviejų konkurencingos ekonomikos šalių, turinčių itin išsilavinusius gyventojus, mainus; pabrėžia, kad ES ir Kanados akademinė institucijų mainų programos ilgainiui gali dar labiau prisidėti prie reikiamo darbo jėgos judumo;
8. pažymi, kad dvi svarbiausios produktų kategorijos, kurias ES ir Kanada eksportuoja viena į kitą, yra mašinos ir transporto įranga, kurioms tenka apie 34 proc. eksporto ir importo, taip pat chemijos, farmacijos ir plastiko gaminiai, sudarantys apie 20 proc. viso eksporto ir importo; vis dėlto pažymi, kad, kalbant apie importą iš Kanados, palyginti su kitais prekybos partneriais, kasybos ir gavybos sektorius, visų pirma trąšos, nikelis, uranas ir bitumingasis smėlis, yra nepaprastai svarbūs ir šis importas sudaro beveik 20 proc. viso ES importo iš Kanados; pabrėžia, kad galimybė gauti svarbiausiųjų žaliavų iš patikimų prekybos partnerių, įskaitant Kanadą, yra pagrindinis ES strategijos dėl svarbiausiųjų žaliavų elementas, nepaprastai svarbus siekiant tvarios žaliosios pertvarkos;
9. pabrėžia, kad dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, taip pat vykdant žaliąją ir teisingą pertvarką, nepaprastai svarbus yra bendradarbiavimas dėl galimybių gauti svarbiausiųjų žaliavų, ir palankiai vertina tai, kad 2021 m. liepos mėn. pasirašyta ES ir Kanados strateginė partnerystė dėl svarbiausiųjų žaliavų pagal IEPS, kuri turėtų padėti integruoti ES ir Kanados žaliavų vertės grandines ir skatinti bendradarbiavimą mokslo, technologijų ir inovacijų srityje; pažymi, kad tai yra svarbi Europos ekonominio saugumo strategijos dalis; yra įsitikinęs, kad žaliavų gavyba turi būti vykdoma laikantis

aplinkos standartų ir darbo bei žmogaus teisių, įskaitant čiabuvių tautų teises;

10. palankiai vertina tai, kad Europos ir Kanados įmonės vis dažniau ir nuolat naudojami IEPS teikiama lengvatomis ir 2022 m. tiek ES, tiek Kanados naudojimosi lengvatomis rodiklis buvo 60 proc., palyginti su atitinkamai 40 proc. ir 52 proc. 2018 m.; susidomėjęs pažymi, kad mažesnės įmonės daugiau naudojami lengvatomis nei didelės įmonės ir kad žemės ūkio maisto produktų pramonėje naudojimosi rodiklis yra gerokai aukštesnis, palyginti su gamybos pramone; pabrėžia, kad žemas kai kurių ES valstybių narių naudojimosi lengvatomis rodiklis pagrindiniuose sektoriuose rodo, kad buvo nepasinaudota galimybe taikant susitarimą sumažinti išlaidas ir labiau padidinti gerovę; ragina abi partneres toliau skatinti veiksmus, kuriais abiejuose regionuose būtų didinamas suinteresuotųjų subjektų informuotumas apie IEPS, be kita ko, pasitelkiant ES platformą „Access2Markets“; pabrėžia, kad svarbu sudaryti palankesnes sąlygas naujoms įmonių ir vartotojų galimybėms pasitelkiant ES standartus atitinkančią skaitmeninę prekybą;
11. pažymi, kad 2021 m. naudojimosi jautienos ir veršienos importui į ES taikoma tarifinė kvota rodiklis buvo tik 3 proc. ir kad ES eksportuotojai padidino savo rinkos dalį Kanadoje taip, kad ES į Kanadą eksportuoja daugiau užšaldytos jautienos nei iš jos importuoja; vis dėlto pažymi, kad naudojimosi šia tarifine kvota rodiklis laikui bėgant gali keistis dėl svyravimų kitose Kanados eksporto rinkose (ypač JAV ir Kinijoje);
12. pabrėžia, kad, remiantis Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato audito ataskaita, Kanada dar nepakankamai įgyvendino rekomendacijas, pateiktas generalinio direktorato audito metu, dėl taikomų kontrolės sistemų, kuriomis reglamentuojama eksportui į Europos Sąjungą skirtos jautienos ir kiaulienos gamyba, atsekamumo ir kokybės;
13. palankiai vertina tai, kad pradėtas naudoti suderintas ES eksporto sertifikatas šviežios paukštienos eksportui iš leidimą turinčių valstybių narių, kuris pradėtas taikyti 2021 m.; ragina Komisiją siekti tolesnės pažangos rengiant panašius sertifikatus perdirbtai mėsei, avienai ar ožkieniui, kartu dedant daugiau pastangų siekiant užtikrinti patikimesnes mėsos produktų atsekamumo sistemas; ragina Komisiją, valdymo komitete ir bendradarbiaujant su Kanados valdžios institucijomis ir valstybėmis narėmis, daryti pažangą pripažįstant dar nepripažintas mėsos kontrolės sistemas, kad likusios valstybės narės galėtų eksportuoti mėsą į Kanadą;
14. apgailestaudamas pažymi, kad apskritai pagal IEPS netaikomas regionalizavimo principas ir ES laikoma viena bendra zona tik gyvulininkystės, bet ne vaisių ir daržovių sektoriaus atveju, o tai reiškia, kad kiekviena valstybė narė turi atskirai derėtis ir susitarti dėl kiekvieno produkto eksporto reikalavimų; ragina pasitelkiant ES ir Kanados jungtinį valdymo komitetą kuo greičiau ištaisyti šį trūkumą;
15. ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas nuolatiniam bendradarbiavimui su Kanados valdžios institucijomis, siekiant skirti daugiau dėmesio gyvūnų gerovės standartų apsaugos priemonėms IEPS ir įvertinti, ar įmanoma ateityje šioje srityje nustatyti „veidrodines“ nuostatas, kad būtų užtikrintas gyvūnų gerovės standartų lygiavertiškumas, taigi ir vienodos sąlygos ES ir importuojamiems gyvūniniams produktams;
16. primena, kad Europos Sąjungos prekybos politika, ypač IEPS, daro didelį ekonominį

poveikį atokiausiems regionams, todėl pabrėžia, kad per būsimas derybas arba atliekant galimą susitarimo peržiūrą būtina apsaugoti šių regionų interesus;

17. mano, kad dalis ES produktams priskiriamų muitų tarifų ir tarifinių kvotų turėtų būti skirta atokiausiuose regionuose registruotiems veiklos vykdytojams, atsižvelgiant į jų ekonominę padėtį; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti įmonių konkurencingumą ir sąžiningą muitų tarifų ir tarifinių kvotų paskirstymą prekybos veiklos vykdytojams, nepaprastai svarbu yra laikytis diferencijuoto požiūrio į veiklos vykdytojus atokiausiuose regionuose, išvengiant naudos koncentracijos nedaugelio veiklos vykdytojų rankose;
18. atkreipia dėmesį į tai, kad tarifinės kvotos, taikomos ES sūrio eksportui, panaudojimo rodiklis vidutiniškai siekia 98 proc.; vis dėlto ragina sukurti skaidresnę ir lankstesnę Kanados pieno produktų tarifinių kvotų valdymo sistemą, ypač atsižvelgiant į sūrio kvotą, ir primygtinai ragina Kanados valdžios institucijas kuo greičiau atlikti galimą sistemos peržiūrą;
19. pabrėžia, kad svarbu pripažinti geografinių nuorodų (GN) sistemą kaip esminį susitarimo komponentą; pabrėžia, kad reikia toliau veiksmingai užtikrinti ES teisių turėtojų GN apsaugą Kanadoje, kad būtų pasitikima tinkamu susitarimo veikimu;
20. atkreipia dėmesį į tai, kad per pirmuosius šešerius IEPS laikino taikymo metus ES paslaugų eksportas į Kanadą ir importas iš jos išaugo atitinkamai 54 proc. ir 74 proc., o daugiausia naudos gauta transporto paslaugų, verslo paslaugų ir informacijos, kompiuterių ir telekomunikacijų paslaugų srityse, ypač mažesnėse ES valstybėse narėse, kuriose paslaugos sudaro svarbią šalies ekonominės struktūros dalį;
21. teigiamai vertina konkrečias pastangas sudaryti palankesnes sąlygas dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, pvz., Kanados bendrą prieigos punktą; mano, kad, net jei daug daugiau ES įmonių sėkmingai dalyvauja Kanados konkursuose, pvz., dėl regioninio keleivinio geležinkelių transporto Ontarijuje arba tiltų Monrealyje, ES teikėjai galėtų dar labiau pasinaudoti siūlomomis galimybėmis, ypač susijusiomis su infrastruktūros projektais ir konkursu dėl provincijų ir savivaldybių sutarčių;
22. ragina susitarimo šalis suteikti galimybę naudotis visa teisine ir administracine parama bei priemonėmis, kurių reikia MVĮ, kad jos galėtų dalyvauti prekiaujant ir investuojant pagal IEPS, siekiant skatinti didinti mainus ir plėsti dalyvavimą, kad jos galėtų pasinaudoti IEPS teikiama nauda, be kita ko, taikant aktyvias priemones, kuriomis siekiama palengvinti MVĮ internacionalizavimą, supaprastinti procedūras ir šalinti technines prekybos kliūtis, kurios turi neproporcingai didelį poveikį MVĮ; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Jungtinio komiteto 2018 m. priimtą rekomendaciją dėl MVĮ ir vėlesnius veiksmų planus, įskaitant konkrečius veiksmus, pvz., 2020 m. spalio mėn. pradėjusią veikti platformą „Access2Markets“, kurioje MVĮ teikiama praktinė informacija apie prekybos susitarimus ir prekybos kliūtis; tikisi, kad *ex post* vertinime bus pateikti duomenys apie ES ir Kanados MVĮ vykdomos tarpusavio prekybos dalies raidą; ragina susitarimo šalis apsvarstyti galimybę įtraukti visaverčius skyrius dėl MVĮ, panašius į numatytuosius susitarimuose su Naująja Zelandija ir Čile;
23. atsižvelgdamas į Kanados socialinės ir solidarumo ekonomikos sektoriaus svarbą ir

2021 m. gruodžio 9 d. Komisijos priimtą EK socialinės ekonomikos veiksmų planą⁶, ragina Jungtinį komitetą nustatyti, kokių konkrečių priemonių būtų galima imtis siekiant skatinti glaudesnę socialinių ir solidarumo subjektų abiejose Atlanto pusėse bendradarbiavimą;

24. ragina abi susitarimo šalis tęsti savo informavimo veiklą, ypač daug dėmesio skiriant MVĮ ir socialinės bei solidarumo ekonomikos subjektams, siekiant didinti informuotumą apie IEPS teikiamas galimybes vykdant tikslines informavimo kampanijas, sykiu užtikrinant, kad susitarimo teikiama nauda būtų vienodai dalijamasi tarp vyrų ir moterų;
25. palankiai vertina tai, kad IEPS jungtinis komitetas jau 2018 m. priėmė rekomendaciją dėl prekybos ir lyčių lygybės, į kurią įtrauktas įsipareigojimas dalytis pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimo metodais bei procedūromis, rodiklių, stebėsenos ir vertinimo metodikų naudojimu ir su prekyba susijusių į lyčių aspektą orientuotų statistinių duomenų analize; pabrėžia, kad prekyba turėtų būti naudinga visiems ir ypač stiprinti moterų ekonominę įgalėjimą; primygtinai ragina IEPS jungtinį komitetą toliau stebėti susitarimo poveikį lytims; mano, kad darbas, atliktas pagal bendrai priimtą veiksmų planą, gali būti pavyzdys sudarant kitus prekybos susitarimus, net jei pačiame susitarime nėra specialių skyrių dėl prekybos ir lyčių lygybės; primena Parlamento rezoliuciją dėl Trečiojo lyčių lygybės veiksmų plano⁷ ir ragina Komisiją skelbti lengviau prieinamus pagal lytį suskirstytus duomenis apie susitarimo naudojimą, ypač susijusius su skyriais dėl viešųjų pirkimų ir dėl prekybos ir darbo;
26. ragina Komisiją užkirsti kelią bet kokiam atsargumo principo – pagrindinio Sutartyse įtvirtinto Europos Sąjungos principo ir Europos ūkininkų bei piliečių apsaugos garanto – silpninimui; pabrėžia, kad svarbu propaguoti atsargumo principą visais prekybos aspektais ir užtikrinti jo taikymą, sykiu vengiant nepagrįstų kliūčių prekybai.
27. pabrėžia, kad IEPS sukuriama sistema, kuria skatinami tiek prekyba, tiek klimato politikos veiksmai, įtraukiant įsipareigojimus bendradarbiauti su prekyba susijusiais bendro intereso aplinkos klausimais, pvz., klimato kaitos klausimu, kaip matyti iš rekomendacijos dėl prekybos, klimato politikos veiksmų ir Paryžiaus susitarimo, visų pirma skatinant švarias technologijas; pabrėžia, jog svarbu, kad Kanadoje vykdoma pasaulinė energijos gamyba paspartintų perėjimą prie švarios energijos gaminant energiją iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių; palankiai vertina tai, kad nuo laikino taikymo pradžios prekyba aplinkosaugos prekėmis išaugo 27 proc.; vis dėlto pažymi, kad Kanada Europos teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvų elementus, susijusius su Europos žaliuoju kursu, laikė techninėmis prekybos kliūtėmis; ragina susitarimo šalis ieškoti sinergijos su pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM) įgyvendinimu ir kitomis ES įgyvendinamomis iniciatyvomis bei kartu remti darbą siekiant tarptautiniu lygmeniu parengti bendras ar palyginamas išmetamo anglies dioksido kiekio metodikas;
28. palankiai vertina tai, kad užmegzta ES ir Kanados skaitmeninė partnerystė, kuri yra vienas iš pagrindinių žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos veiksmų; ragina abi

⁶ 2021 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikatas „Žmonėms tarnaujanti ekonomika: socialinės ekonomikos veiksmų planas“ (COM(2021)0778).

⁷ 2022 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (OL C 347, 2022 9 9, p. 150).

susitarimo šalis stiprinti savo bendradarbiavimą įgyvendinant IEPS strateginės abipusės svarbos klausimais, pvz., dirbtinio intelekto, kibernetinio saugumo ir kovos su dezinformacija klausimais;

29. palankiai vertina tai, kad vietos patarėjų grupės ir pilietinės visuomenės forumas, suburiantis šimtus atstovų iš visos ES ir Kanados, įskaitant įmones, aplinkos ir darbo organizacijas, pilietinę visuomenę, akademinę bendruomenę, taip pat čiabuvių tautų atstovus iš Kanados, aktyviai dalyvauja ir stebi, kaip įgyvendinamas IEPS, ir savo bendrais pareiškimais aktyviai prisideda prie visų pirma Prekybos ir darnaus vystymosi komiteto darbo; primygtinai ragina Komisiją ir Prekybos ir darnaus vystymosi valdybą imtis tolesnių veiksmų, susijusių su jų pasiūlymais; pabrėžia, kad vietos patarėjų grupės taip pat turėtų būti įgaliotos apsvarstyti viso susitarimo poveikį darnumui; pabrėžia, kad būtų vertinga į jų darbą įtraukti svarstymus apie investicijų apsaugos skyriaus poveikį darnumui ir žmogaus teisėms;
30. ragina abi susitarimo šalis užtikrinti geresnę smulkiųjų ūkininkų ir vartotojų integraciją į vietos patarėjų grupes, kai šios grupės atnaujinamos;
31. primygtinai tvirtina, kad reikia veiksmingai įgyvendinti konkrečius įsipareigojimus, susijusius su nuostatomis dėl prekybos ir darnaus vystymosi (jos yra neatsiejama IEPS dalis ir būtinos nustatytiems tikslams pasiekti), įskaitant ankstyvą prekybos ir darnaus vystymosi peržiūrą, kurią įsipareigota vykdyti pagal bendrą aiškinamąjį dokumentą; atkreipia dėmesį į tai, kad 2024 m. Komisija atliks IEPS, įskaitant jo skyrių dėl prekybos ir darnaus vystymosi, *ex post* vertinimą, kuriame dalyvaus nepriklausomi ekspertai, o tai bus galimybė šį susitarimą įvertinti pagal naują 2022 m. birželio mėn. Komisijos požiūrį ir apsvarstyti galimybę atsižvelgti į konkrečius 2020 m. Kanados pateiktus pasiūlymus, kad tam tikros šio skyriaus nuostatos būtų labiau privalomos; primena, kad Jungtinis komitetas gali priimti privalomą sprendimą, kuriuo būtų nustatomos įgyvendinimo veiksmų gairės siekiant stiprinti bendradarbiavimą tose srityse, kuriose atliekant *ex post* vertinimą būtų nustatyti trūkumai, ir tikisi, kad jis aktyviai to imsis; mano, kad prieš imantis veiksmų, kuriais siekiama geriau įgyvendinti skyrių dėl prekybos ir darnaus vystymosi arba jo peržiūrą, reikėtų surengti prasmingas konsultacijas su visais suinteresuotaisiais subjektais;
32. pažymi, kad pradėjus laikinai taikyti IEPS Jungtinė Karalystė nustojo būti Europos Sąjungos nare; pažymi, kad, siekdamos į tai atsižvelgti, Jungtinė Karalystė ir Kanada susitarė dėl įvairių dvišalių prekybos susitarimų, be kita ko, dėl tarifinių kvotų naudojimo ir kumuliacijos; pažymi, kad kai kurie iš šių susitarimų nustos galioti po 2024 m., dėl to gali atsirasti nedidelių sutrikimų nusistovėjusiose tiekimo grandinėse; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę sudaryti naujus susitarimus tais atvejais, kai šie sutrikimai galėtų neigiamai paveikti Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojus;
33. ragina susitarimo šalis pasinaudoti peržiūros nuostata ir peržiūrėti IEPS, kai tik jis bus ratifikuotas, kad būtų nustatytas tinkamas ir veiksmingas ginčų sprendimo mechanizmas prekybos ir darnaus vystymosi srityje, be kita ko, iš įvairių vykdymo užtikrinimo metodų apsvarstant sankcijas kaip atgrasančias priemones, kurios būtų taikomos kaip kraštutinė priemonė sunkių pažeidimų atveju; pabrėžia savo pageidavimą atliekant šią peržiūrą apsvarstyti vykstančio bendradarbiavimo prekybos ir lyčių klausimais institucionalizavimą; pabrėžia, kad atliekant šią peržiūrą turėtų būti apsvarstyta galimybė įtraukti konkrečias griežtas nuostatas dėl čiabuvių tautų teisių, įskaitant

Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 169 ir Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių;

34. primygtinai ragina Belgiją, Bulgariją, Kiprą, Prancūziją, Graikiją, Vengriją, Airiją, Italiją, Lenkiją ir Slovėniją skubiai ratifikuoti IEPS, nes tai bus nepaprastai svarbu ir siekiant atnaujinti susitarimą, ir pakartoja, kad svarbu visapusiškai taikyti IEPS, įskaitant jo nuostatas dėl investicijų apsaugos;
35. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, taip pat Kanados vyriausybei bei parlamentui.

ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) įgyvendinimo (2023/2001(INI))

Nuomonės referentas: Paolo De Castro

PASIŪLYMAI

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi ES ir Kanados išsamus ekonomikos ir prekybos susitarimas (IEPS)¹ yra įtraukesnis ir tvaresnis nei dauguma pasirašytų prekybos susitarimų, o tai lėmė labai padidėjusius prekybos srautus bei teigiamas abiejų susitarimo šalių bendradarbiavimo tendencijas; kadangi juo suteikiama prieiga prie naujų rinkų, platesnės pasirinkimo galimybės vartotojams ir daugiau investavimo galimybių, kartu užtikrinant, kad ir Kanadoje, ir ES būtų laikomasi griežtų standartų bei reikalavimų, kuo labiau sumažinant nereikalingas prekybos kliūtis ir užtikrinant teisę reglamentuoti siekiant teisėtų viešosios politikos tikslų;
- B. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą išryškino būtinybę diversifikuoti prekybos susitarimus ir sumažinti priklausomybę nuo importo ir eksporto iš riboto skaičiaus prekybos partnerių, taip pat prekybos susitarimų su bendraminčiais partneriais sudarymo svarbą;
- C. kadangi nuo susitarimo taikymo pradžios prieš šešerius metus keletas valstybių narių dar jo neratifikavo;
 1. pažymi, kad nuo laikino IEPS taikymo pradžios labai išaugo dvišalė ES ir Kanados prekyba maisto ir žemės ūkio produktais: ES žemės ūkio ir maisto produktų eksportas į Kanadą padidėjo 62 proc., o ES tokių produktų importas iš Kanados – 52 proc.; pažymi, kad tai buvo labai naudinga abiejų susitarimo šalių gamintojams ir eksportuotojams, taip pat padėjo kurti darbo vietas; palankiai vertina tai, kad labai išaugo į Kanadą eksportuojančių Sąjungos labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių skaičius, taip pat padidėjo jų eksportuojamų produktų vertė, taigi susitarimu iš esmės ginami jų interesai;
 2. pabrėžia, kad įgyvendinant IEPS ir visus kitus ES prekybos susitarimus turi būti tinkamai atsižvelgiama į tvarios žemės ūkio gamybos, abipusiškumo ir aukštų gamybos standartų, visų pirma sanitarijos ir fitosanitarijos bei veterinarijos standartų, laikymąsi,

¹ Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamus ekonomikos ir prekybos susitarimas (IEPS) (OL L 11, 2017 1 14, p. 23).

taip pat į tinkamą abipusio šių standartų laikymosi kontrolę bei stebėseną;

3. atsižvelgia į tai, kad klimato krizė daro didelį poveikį žemės ūkio sektoriui ir prekybai žemės ūkio prekėmis, nors jie šią krizę skatina tik iš dalies; pabrėžia veiksmingo Sąjungos ir Kanados žemės ūkio sektorių bendradarbiavimo svarbą prisidedant prie klimato kaitos švelninimo, išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo ir aplinkos apsaugos, be kita ko, keičiantis informacija apie novatorišką ūkininkavimo praktiką;
4. pabrėžia, kad svarbu pripažinti geografinių nuorodų sistemą esminiu susitarimo komponentu; pabrėžia, kad reikia toliau veiksmingai užtikrinti ES teisių turėtojams geografinių nuorodų apsaugą Kanadoje, be kita ko, oficialiais kanalais geriau informuojant suinteresuotuosius subjektus apie įsipareigojimus pagal IEPS dėl geografinių nuorodų, visų pirma apie geografinių nuorodų apsaugos režimą ir jo vykdymo užtikrinimą, ir palengvinant administracines procedūras, kad ES geografinių nuorodų teisių turėtojai galėtų greitai susisiekti su atsakingomis Kanados valdžios institucijomis ir siekti žalos atitaisymo; palankiai vertina Kanados įsipareigojimą tai įgyvendinti pateikiant Komisijai už kiekvieną IEPS geografinę nuorodą atsakingų Kanados institucijų sąrašą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą apsaugos lygį, kai saugomas geografinės nuorodos pavadinimas yra verčiamas į kitą kalbą, ir apsvarstyti galimybę išplėsti geografinių nuorodų produktų sąrašą, siekiant užtikrinti, kad jie būtų tinkamai saugomi ir pripažįstami abiejose rinkose; ragina Komisiją vykstant dvišaliam dialogui su Kanada pakartoti, kad svarbu stebėti tam tikrų pagal IEPS saugomų pavadinimų naudotojų, kuriems taikomas tęstinumo principas, sąrašą, stebėti tęstinumo išlygos įgyvendinimo pažangą ir reguliariai teikti ataskaitas dėl rezultatų Europos Parlamentui bei Tarybai;
5. pripažįsta, kad 2021 m. 18 proc. padidėjęs ES vyno, spiritinių gėrimų ir alaus eksportas į Kanadą buvo teigiamas pokytis ES gamintojams; pakartoja, kad svarbu skubiai iš dalies pakeisti 2003 m. Susitarimo dėl prekybos vynais ir spiritiniais gėrimais² priedus, kad būtų galima įtraukti tam tikras valstybių narių, įstojusių į Sąjungą po 2003 m., geografines nuorodas; susirūpinęs pažymi, kad ES eksportas ir toliau yra nepalankioje konkurencinėje padėtyje, palyginti su vidaus tiekėjais ir iš dalies su importuotojais iš trečiųjų valstybių; pabrėžia, kad Kanados valdžios institucijos turi dar labiau įsipareigoti tinkamai reglamentuoti ir užtikrinti įgyvendinimą priemonių, kuriomis būtų garantuota, kad Kanadoje būtų panaikinta tokia diskriminacinė praktika, kaip diferencijuoti mokesčiai ir pelno dydžiai arba ES gamintojų tiesioginio pristatymo galimybės apribojimo priemonės, nes ja ribojamas ES vynų ir spiritinių gėrimų patekimas į rinką, daugiausia provincijų lygmeniu, užtikrinant visapusišką Kanados tarptautinių įsipareigojimų laikymąsi, ir visų pirma suderinti šiuos metodus su nacionalinio režimo principu;
6. palankiai vertina pažangą, padarytą panaikinant daugumą Sąjungos ir Kanados prekybai žemės ūkio produktais taikomų muitų, taip pat tarifinių kvotų naudojimo raidą; pažymi, kad, nors esama Kanados tarifinių kvotų valdymo sistema siekiama užtikrinti sąžiningas kainas jos pieno gamintojams reguliuojant rinką, ji kenkia ES pieno gamintojų konkurencingumui, be kita ko, trukdydama naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką vykdam rinkos dalimi grindžiamą paskirstymą; primygtinai ragina Komisiją toliau bendradarbiauti su Kanados valdžios institucijomis, kad būtų padidintas jos tarifinių

² Europos bendrijos ir Kanados susitarimas dėl prekybos vynais ir spiritiniais gėrimais, OL L 35, 2004 2 6, p. 3.

- kvotų sistemos veikimo stebėsenos skaidrumas, visų pirma iš Kanados valdžios institucijų renkant oficialius duomenis apie netinkamą perkėlimo paskirstymą; pabrėžia, kad svarbu toliau dėti pastangas siekiant pašalinti likusias netarifines prekybos kliūtis;
7. apgailestaudamas pažymi, kad apskritai IEPS netaikomas regionalizavimo principas ir ES laikoma viena bendra zona tik gyvulininkystės, bet ne vaisių ir daržovių sektoriaus atveju, o tai reiškia, kad kiekviena valstybė narė turi derėtis ir atskirai susitarti dėl kiekvieno produkto eksporto reikalavimų; ragina pasitelkiant ES ir Kanados jungtinį valdymo komitetą kuo greičiau ištaisyti šį trūkumą;
 8. primena, kad Europos Sąjungos prekybos politika, ypač IEPS, daro didelį ekonominį poveikį atokiausiems regionams, todėl pabrėžia, kad būtina apsaugoti šių regionų interesus būsimose derybose arba atliekant galimą susitarimo peržiūrą;
 9. mano, kad dalis ES produktams priskiriamų muitų tarifų ir tarifinių kvotų turėtų būti skirta atokiausiuose regionuose registruotiems veiklos vykdytojams, atsižvelgiant į jų ekonominę padėtį; pabrėžia, kad diferencijuotas požiūris į veiklos vykdytojus šiuose regionuose yra labai svarbus siekiant užtikrinti įmonių konkurencingumą ir sąžiningą muitų tarifų ir tarifinių kvotų paskirstymą prekybos veiklos vykdytojams, kad būtų išvengta naudos koncentracijos nedaugelio veiklos vykdytojų rankose;
 10. susirūpinęs pažymi, kad ES trąšų importas iš Kanados 2017–2022 m. padidėjo 225 proc., o tai prieštarauja ES tikslui užtikrinti savarankiškumą tręšiamųjų produktų srityje ir pagerinti dirvožemio būklę;
 11. ragina abi susitarimo šalis užtikrinti geresnę smulkiųjų ūkininkų ir vartotojų integraciją į vietos patarėjų grupes, kai šios grupės atnaujinamos;
 12. palankiai vertina įvairias bendras iniciatyvas, susijusias su ES ir Kanados dialogu dėl tvarumo, aplinkos apsaugos priežiūros ir klimato politikos veiksmų žemės ūkyje; pabrėžia, kad svarbu susitarti dėl privalomų ir vykdytinų susitarimų ir aktyviau keistis žiniomis bei patirtimi, taip pat dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais žemės ūkio našumo, ekologinio ūkininkavimo, gyvūnų gerovės, anglies dioksido sekvestracijos, dirvožemio būklės, tvarios žemės ūkio praktikos ir gamtinės aplinkos apsaugos srityse, laikantis ES tvarumo ir klimato tikslų; ragina Komisiją siekti šio keitimosi ir stiprinti ilgalaikį bendradarbiavimą su Kanados valdžios institucijomis siekiant suderinti ir atnaujinti žemės ūkio, klimato ir aplinkos politikos įgyvendinimo standartus, taip pat išnagrinėti galimybę atnaujinti dialogą, ypač atsižvelgiant į su Europos žaliuoju kursu ir strategija „Nuo ūkio iki stalo“ susijusias tvarumo pastangas; palankiai vertina Kanados žemės ūkio ir žemės ūkio maisto produktų ministerijos iniciatyvą pradėti konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais siekiant parengti tvaraus žemės ūkio strategiją, kuria būtų gerinamas ilgalaikis sektoriaus aplinkosauginis veiksmingumas, kartu remiant ūkininkų pragyvenimo šaltinius; ragina Komisiją siekti nuolatinio dialogo gyvūnų gerovės klausimais IEPS bendradarbiavimo reglamentavimo srityje forume;
 13. ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas nuolatiniam bendradarbiavimui su Kanados valdžios institucijomis, siekiant skirti daugiau dėmesio gyvūnų gerovės standartų apsaugos priemonėms IEPS ir įvertinti, ar įmanoma ateityje šioje srityje nustatyti „veidrodines“ nuostatas, kad būtų užtikrintas gyvūnų gerovės standartų lygiavertiškumas, taigi ir vienodos sąlygos ES ir importuojamiems gyvūniniams produktams;

14. palankiai vertina tai, kad pradėtas naudoti suderintas ES eksporto sertifikatas šviežios paukštienos eksportui iš leidimą turinčių valstybių narių, kuris pradėtas taikyti 2021 m.; ragina Komisiją siekti tolesnės pažangos rengiant panašius perdirbtos mėsos, avienos ar ožkienos sertifikatus, kartu dedant daugiau pastangų siekiant užtikrinti patikimesnes mėsos produktų atsekamumo sistemas; ragina Komisiją, valdymo komitete ir bendradarbiaujant su Kanados valdžios institucijomis ir valstybėmis narėmis, daryti pažangą pripažįstant dar nepripažintas mėsos kontrolės sistemas, kad likusios valstybės narės galėtų eksportuoti mėsą į Kanadą;
15. pažymi, kad abi šalys turėtų įsipareigoti užtikrinti ir skatinti abipusį patekimą į rinką, taip pat sudaryti jam palankesnes sąlygas, visų pirma jautienos atveju, tokiu būdu užtikrinant rinkų įvairinimą ir alternatyvas tradicinėms Azijos rinkoms ir kartu suteikiant daugiau galimybių gamintojams;
16. ragina Komisiją užkirsti kelią bet kokiam atsargumo principo – pagrindinio Sutartyse įtvirtinto Europos Sąjungos principo ir Europos ūkininkų ir piliečių apsaugos garanto – silpninimui; pabrėžia, kad svarbu propaguoti atsargumo principą visais prekybos aspektais ir užtikrinti jo taikymą, sykiu vengiant nepagrįstų kliūčių prekybai.

**PRIEDAS: SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentas Paolo De Castro, prisiimdamas išimtinę atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti paminėtas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	16.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 26 -: 6 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Benoît Biteau, Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Ciołoş, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Sarah Wiener
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Asim Ademov, Ladislav Ilčić, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dan-Ştefan Motreanu
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Adrian-Dragoş Benea, Lydie Massard, Ville Niinistö

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

26	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Asim Ademov, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Petri Sarvamaa
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Martin Hlaváček
S&D	Clara Aguilera, Adrian-Drașoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas

6	-
The Left	Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Lydie Massard, Ville Niinistö, Sarah Wiener

3	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
PPE	Anne Sander
Renew	Jérémy Decerle

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	28.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 27 -: 6 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Martine Kemp, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Michiel Hoogeveen, Javier Moreno Sánchez, Ralf Seekatz

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

27	+
ECR	Geert Bourgeois, Michiel Hoogeveen, Jan Zahradil
NI	Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Gabriel Mato, Ralf Seekatz, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt

6	-
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

1	0
NI	Tiziana Beghin

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė